

"Tett på 2030" - regional utvikling i distriktsfylket Innlandet

VEDLEGG – «Tiltaksliste»

Fra Regionale plan for det inkluderende Innlandet (foreslåtte tiltakspunkt til høring)

«Levende lokalsamfunn i distriktene». En satsing som styrker distriktskommuners evne til å drive utviklingsarbeid gjennom tilførsel av ressurser og kompetanse. Tilskuddsordning legger til rette for å jobbe i bredt anlagte lokale samarbeid om utvikling av kommunesenter/grendesenter. Det kan blant annet handle om boligutvikling, møteplasser og aktivitetsområder, lokal kultur og kulturarv, service- og arbeidsplasser.

Boligutvikling i distriktene. Stimulere til utvikling av helhetlige boligtilbud i kommuner med svake boligmarkeder for å sikre arbeidskraft og boliger til aldrende befolkning. Utvikle lokalt forankret boligpolitikk og samarbeid om realisering av et bredt boligtilbud både gjennom nybygging og oppgradering av eldre boligmasse. Oppstart i Valdres- og Nord-Østerdalregionene med utvikling av regionalt/interkommunalt nettverk/samarbeid. Kopling til Bolig for Velferd hvor de andre kommunene kan delta. Videreføring etter 2026 med de to andre regionene i Tett på 2030 evt. øvrige distriktsregioner (Midt- Gudbrandsdalen og Kongsvingerregionen).

Nærbutikken som møteplass/velferdssentral i små lokalsamfunn.

Stimulere til å videreutvikle butikken i små lokalsamfunn til en møteplass med tilleggstenester både for innbyggere, deltidsinnbyggere og gjester. Merkur- programmet erfaringer legges til grunn.

By- og regionsentersatsing Styrke og videreutvikle by- og regionsentrene Tynset, Otta, Fagernes, Vistra og Kongsvinger er viktige for sosial bærekraft og inkludering i Innlandet. Det er her vi finner skoler, høgskolesentra, konsentrasjon av arbeidsplasser/faglige klynger, service og kultur- og fritidstilbud. Regionale flerbruksanlegg, møteplasser og arrangement er en del av satsingen. Kan kobles til arbeidet med regionsentrenes areal- og transportstrategier.

Fjellandbruket Økt inkludering, innovasjon/kompetanse som grunnlag for verdiskaping knyttet til vår felles kultur og røtter i fjellandbruket. Et slikt prosjekt kan også omfatte ei satsing på tiltak som styrker seterdrifta. Det kan også forankres i arbeidet med å utvikle et nasjonalt senter for fjellandbruk i Valdres.

Regionale ungdomssatsinger Videreutvikle regionale samarbeid om ungdomsarenaer og -aktiviteter med nettverk på tvers av kommunegrenser i regionene. Styrke UKM (Ung Kultur Møtes) som en åpen og gratis møteplass for all ungdom innen alle kulturuttrykk

Fra Mobilitetsstrategi for Innlandet 2021-2030

Strategi 5.3 Samordne og utnytte transportressursene for innbyggere og tilreisende i distriktene

Handling 10: Videreutvikle mobilitetstilbudet i distriktene

Hva: Basert på resultatene fra relevante utviklingsprosjekt utvikle en pilot på «distriktsmobilitet», hvor kunnskap fra nye mobilitetsformer og samarbeid tilpasses til behov og utfordringer i distriktene.

Samarbeidspartner/medansvar: Kommunene, regionråd, Entur, transportører, drosjenæringen, reiselivet, helseforetak m.fl.

Når: Kort sikt (2022 – 2025)

Handling 11: Samarbeid med reiselivsaktører og kommuner for å utvikle nye mobilitetstilbud

Hva: I samarbeid med reiselivet og kommuner utvikle nye reisetilbud tilpasset deltidsinnbyggere og tilreisende basert på erfaringer fra tidligere og nåværende prosjekter og piloter. Vurdere løsninger for å kunne reise til hytta, og internt på destinasjonen uten egen bil. Samarbeidet må utrede finansieringsmuligheter, fastsette billettpriser og kostnadsfordeling. Ses i sammenheng med handlingspunkt 9.

Samarbeidspartner/medansvar: Kommunene, regionråd, reiselivet, Entur, transportører

Når: Kort sikt (2022 – 2025)

Handlingsprogram for fylkesveger 2022-2025

I handlingsprogrammet er det en sterk prioritering av å løse det mest nødvendige vedlikeholds- etterslepet, men det blir få tiltak som kommer med. Det blir viktig å se om det kan være rom for en større satsing f.eks. knyttet til regionvekstavtaler. Skogbruksnæringen ønsker bedre transportmuligheter, og her er ofte bruer en begrensning. I henhold til ATP-avtaler, har regionsentre tilgang til en mindre pott for å følge opp handlinger i ATP-strategiene. Potten burde vært større og flere sentre og tettsteder kunne dermed være aktuelle å inkludere.

Strategi for fleksibel høyere utdanning i Innlandet (under utvikling)

Formålet med strategien er å øke tilgangen til fleksible utdanningstilbud av høy kvalitet som er tilpasset de ulike behovene arbeidslivet og enkeltmennesker har.

I forbindelse med harmonisering av modellen for voksnes læring i Innlandet, etablerer fylkeskommunen ni karrieresentre på følgende steder i fylket: Elverum, Gran, Gjøvik, Hamar, Kongsvinger, Lillehammer, Nord-Aurdal, Sel og Tynset. I tillegg finnes studie- og høgskolesenteret på Tynset og Høgskolesenteret i Kongsvinger.

Både karrieresentrene og studie- og høgskole vil tilrettelegge for fleksible høyere utdanningstilbud på bakgrunn av etterspørsel etter kompetanse i regionene.

Karrieresentrene skal ha rollen som førstelinje for både bedrifter, virksomheter og enkeltpersoner når det gjelder kompetansebehov.

Videregående skoler som regionale kompetansesentra og møteplasser

Videreutvikle videregående skoler som regionale kompetansesentre og møteplasser ved å styrke det allerede godt etablerte samarbeidet mellom skolen og lokalt arbeids- og næringsliv. Skolene kan i enda større grad gjøres tilgjengelige for etter- og videreutdanningsstiltak på ettermiddag- og kveldstid, og bli en aktivitetsarena for innbyggerne. Skolene kan også være en møteplass for frivillige lag og foreninger.

Næringsutvikling i distriktene

De fleste satsingene innen næringsutvikling er generelle, og omfatter hele fylket. Noen næringer er likevel spesielt viktige i distriktskommunene, og noen utfordringer ser en spesielt i distrikta. Satsinger for å styrke disse næringene og møte utfordringene kan være (lista er ikke uttømmende):

- Bioøkonomi – det grønne skiftet. Forankres i bioøkonomistrategien og tiltaksplanene for jord- og skogbruk, og tiltaksdelen i regional plan for klima, energi og miljø når denne blir ferdig.
 - Fortsatt satsing innen skogbasert næring og trebruk

- Innlandsoppdrett av røye
- Seterdrift og fjellandbruk (se tidligere)
- Reiseliv. Forankres i styringsdokumentet for reiseliv, og tiltaksdelen i regional plan for klima, energi og miljø når denne blir ferdig.
 - Arbeid for helårige arbeidsplasser
 - Helhetlig sykkelsatsing som bygger opp under dette
 - Arbeide videre med miljøfyrtårnsertifisering og bærekraft
 - Utvikle appen «Mitt sted»
 - Fagskoletilbud innen reiseliv er under utvikling i Nord-Gudbrandsdalen
 - Balansert utvikling av hytte-/fritidsboligområdene

Velfungerende tjenester i distriktene

Samarbeid om tjenesteutvikling mellom kommuner, fylkeskommune og regional stat må styrkes for at virkemidler skal bli brukt mer målrettet og samtidig kunne bidra til å styrke kompetansen i kommunene. det er behov for forsøk og pilotprosjekter knyttet til mulighetene som helse- og velferdsteknologi gir for tjenesteinnovasjon og nye måter å samarbeide på om utvikling av tjenester. Innlandet har sterke kompetansemiljøer som kan bidra i utviklingsarbeidet. Samtidig er det viktig å styrke lokalt samarbeid for å beholde og videreutvikle privat tjenesteyting.